

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by the Supreme Court of Justice of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Suprême de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Kamenos v. Cipru - [147/07](#)

Hotărârea din 31.10.2017 [Secția a III-a]

Articolul 6

Proceduri disciplinare

Articolul 6-1

Drepturi și obligații cu caracter civil

Tribunal imparțial

Proceduri disciplinare împotriva unui judecător inițiate și judecate de aceeași autoritate: *articolul 6 aplicabil; încălcare*

În fapt – În perioada de timp relevantă, reclamantul era judecător și președinte al Curții pentru litigii cu caracter industrial din Cipru. Ca urmare a unor sesizări depuse de către terțe persoane privind conduita judiciară inadecvată a reclamantului, Curtea Supremă a desemnat un judecător independent care să cerceteze această situație. După ce a primit raportul judecătorului, în loc să încredințeze cauza unui procuror, Curtea a formulat câteva capete de acuzare privind conduita inadecvată a reclamantului și l-a citat să compare în fața Consiliului Superior al Magistraturii (SCJ), care era compus din toți judecătorii Curții Supreme. Procedurile disciplinare s-au desfășurat în fața SCJ, care a constatat, în final, că acuzațiile sunt probate, iar după ce l-a audiat pe reclamant, l-a destituit din funcție.

În procedurile din fața Curții, reclamantul s-a plâns, în baza articolului 6 § 1, de faptul că a fost acuzat și judecat de aceeași judecători, cu încălcarea principiului imparțialității.

În drept – Articolul 6 § 1

(a) Cu privire la aplicabilitate

(i) *Aspectul penal*: Conduita disciplinară inadecvată era o încălcare disciplinară limitată la și legată de exercițiul funcțiilor judiciare. Sancțiunea era destituirea din funcție, însă acest fapt nu-l împiedica pe reclamant să profeseze în domeniul juridic. Procedurile avuseseră, așadar, un caracter pur disciplinar și nu presupuneau existența unei acuzații de natură penală.

(ii) *Aspectul civil*: Era clar din dreptul național aplicabil că judecătorii aveau, potrivit principiului inamovibilității și cu excepția unor circumstanțe speciale, dreptul de a-și exercita pe deplin mandatul până la ieșirea la pensie. Rezultatul procedurilor disciplinare din cazul reclamantului a fost decisiv pentru modul de exercitare a acestui drept. A existat, așadar, un litigiu veritabil și serios cu privire la un „drept” a cărui existență putea fi susținută de către reclamant în baza prevederilor dreptului național.

Pentru a stabili dacă „dreptul” invocat de către reclamant era unul „cu caracter civil” în înțelesul autonom al articolului 6 § 1, Curtea a aplicat testul *Vilho Eskelinen*. Potrivit acestui test, funcționarii publici nu beneficiază de protecția oferită de articolul 6 doar dacă sunt îndeplinite două condiții cumulative (a) dreptul național exclude în mod expres accesul la un tribunal pentru postul sau categoria de personal în discuție și (b) excluderea este justificată în baza unor motive obiective, în interesul statului.

Curtea a reținut că prima condiție din testul *Eskelinen* – dacă dreptul național „exclue în mod expres” accesul la un tribunal pentru postul sau categoria de personal în discuție – nu a fost îndeplinită. Analizându-și jurisprudența, Curtea a notat că odată ce posibilitatea reclamantului de a cere efectuarea unui control judiciar al deciziei sau al măsurii imputate tindea să fie determinantă pentru problema excluderii accesului la un tribunal prin dreptul național, această condiție nu era una *sine qua non*: chiar și în lipsa controlului judiciar, reclamantul poate fi îndreptățit să aibă acces la un tribunal, în scopurile primei condiții a testului *Eskelinen*, dacă se consideră că însuși organul disciplinar este un „tribunal”. Aceasta a fost poziția în cazul reclamantului. Deși nu decurge existența unui control din decizia SCJ de a-l demite din funcție, SCJ era compusă din toți cei treisprezece judecători ai Curții Supreme și, în conformitate cu articolul 153 § 8 din Constituție, procedurile din fața sa aveau un caracter judiciar. Judecătorii care compăreau în fața acestuia erau îndreptățiți să fie audiați și să-și prezinte cauza și se bucurau de drepturi constituționale echivalente cu cele prevăzute de articolele 6 §§ 1, 2 și 3 din Convenție. SCJ a ținut ședințe, a citat și a audiat martori, a evaluat probe și a decis problemele din fața sa cu trimitere la principiile juridice. Procedurile disciplinare împotriva reclamantului s-au desfășurat, așadar, în fața unui tribunal, în scopurile testului *Eskelinen*.

Odată ce prima condiție a testului *Eskelinen* nu a fost îndeplinită și de vreme ce ambele capete ale testului trebuiau îndeplinite pentru ca articolul 6 să nu fie incident în procedurile disciplinare, nu a mai fost nevoie să se analizeze cel de-al doilea capăt. Articolul 6 § 1 din Convenție era, așadar, aplicabil sub aspect civil în cazul procedurilor disciplinare împotriva reclamantului.

Concluzie: admisibilă (majoritate).

(b) *În fond*: Era clar din proceduri și din decizia SCJ că SCJ a făcut ceea ce a putut pentru a evita o procedură care avea un caracter acuzator, într-o încercare de a preveni instaurarea unei atmosfere de ostilitate și de confruntare în aceste proceduri. În eforturile sale de a atinge acest scop, el a decis să nu încredințeze sarcinile unui procuror judecătorului care a investigat cazul sau unui alt funcționar din sistemul judecătoresc, și nu a adresat întrebări martorilor, altele decât în scop de clarificare. Așa cum a observat în decizia sa, acesta a acționat în mod esențial ca un auditoriu pentru afirmațiile martorilor. El nu i-a adresat întrebări reclamantului.

Totuși, fapt este că Curtea Supremă a stabilit ea însăși capetele de acuzare împotriva reclamantului, iar apoi, acționând sub calitatea de SCJ, a desfășurat procedurile disciplinare. Ea a judecat și respins o obiecție înaintată de reclamant cu privire la actul de acuzare.

Într-o asemenea situație, confuzia dintre funcția de a înainta acuzații și funcția de a se pronunța cu privire la problemele acestui caz au putut crea, în mod obiectiv, temeri justificate privind imparțialitatea SCJ.

Concluzie: încălcare (șase voturi la unul).

Articolul 41: 7,800 EUR cu privire la prejudiciul moral; capătul de cerere cu privire la prejudiciul material – respins.

(Vezi și *Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda* [MC], [63235/00](#), 19 aprilie 2007, [Nota informativă 96](#); *Oleksandr Volkov v. Ucraina*, [21722/11](#), 9 ianuarie 2013, [Nota informativă 159](#); și *Baka v. Ungaria* [GC], [20261/12](#), 23 iunie 2016, [Nota informativă 197](#) (și cazurile la care se face trimitere în rezumatul hotărârii))